

ΑΕΤΟΣ-ΓΕΡΑΚΙ : ΓΟΗΤΕΥΤΙΚΟΙ ΚΥΝΗΓΟΙ ΜΕ ΑΒΕΒΑΙΟ ΜΕΛΛΟΝ

ΤΟΠΑΛΙΔΗΣ Ι.

6/θ Δημοτικό Σχολείο Αγ. Παρασκευής-Νεροφράκτη, Δ/νση Α/θμιας Εκπ/σης Ν. Δράμας
e-mail: itopalidis@sch.gr, mail@dim-nerofr.dra.sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ελληνική επικράτεια βρίσκεται στο φυσικό όριο τριών ηπείρων. Ως αποτέλεσμα έχουμε το προνόμιο να φιλοξενούμε χαρακτηριστικά είδη πουλιών. Σε ό,τι αφορά τα αρπακτικά πουλιά, η Ελλάδα έχει τη μεγαλύτερη ποικιλία αετών, γυπών και γερακιών από οποιαδήποτε άλλη χώρα της Ευρώπης. Συγκεκριμένα έχουν καταγραφεί εδώ 38 από τα 39 είδη ημερόβιων αρπακτικών. Δυστυχώς όμως, από τα μέσα του περασμένου αιώνα ξεκίνησε ένας ανελέητος και άδικος διωγμός για όλα τα αρπακτικά πουλιά, που θεωρήθηκαν καταστροφείς για την κτηνοτροφία και την πτηνοτροφία. Σήμερα αποτελούν την πλέον απειλούμενη ομάδα πουλιών του πλανήτη μας. Αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα αυτής της ομάδας αρπακτικών πουλιών, αλλά και την ανάγκη να διατηρήσουμε αυτόν τον οικολογικό θησαυρό, οι μαθητές της Β΄ Γ΄ και Δ΄ τάξης του 6/θέσιου Δημοτικού Σχολείου Αγίας Παρασκευής-Νεροφράκτη αποφάσισαν να υλοποιήσουν Σχολικό Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπ/σης με θέμα: « Αετός-Γεράκι: Γοητευτικοί κυνηγοί με αβέβαιο μέλλον ».

TOPALIDIS I.

Elementary School of Agia Paraskeui – Nerofrakti, Primary Education of Drama
e-mail: itopalidis@sch.gr, mail@dim-nerofr.dra.sch.gr

ABSTRACT

Greece is located in the natural limit of three continents. As a result, we have the privilege to host characteristically species of birds. Regarding the rapacious birds, Greece has the greatest variety of eagles, vultures and falcons from any other country of Europe. Concretely they have been recorded here 38 by the 39 types of these birds. Unfortunately however, from the middle of the previous century a vivid and unfair persecution begun for all the rapacious birds, as they were considered destroyers for the livestock-farming and the aviculture. Today they constitute the threatening team of birds of our planet. Recognizing the importance of this group of birds, and the need to maintain this ecological treasure, the students of B', C' and D stage of the Municipal School of Saint Friday-Nerofrakti, decided to implement a School Program of Environmental subject: "Eagle-falcon: Enchanting hunters with uncertain future".

Λέξεις κλειδιά: Αετός, Γεράκι, Αρπακτικά, Κυνηγοί

1. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

- Τα πουλιά αποτελούν ίσως τον πιο φανερό δείκτη της υγείας του περιβάλλοντος. Η εξαφάνισή τους ή η μείωση των πληθυσμών τους συνδέεται με κινδύνους που υποβαθμίζουν τη φύση.
- Η Ελλάδα, στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων, με μια καταπληκτική ποικιλία στο φυσικό της περιβάλλον κατέχει προνομιακή θέση για τη ζωή των αρπακτικών ειδών.
- Η ανάγκη ήπιας συνύπαρξης ανθρώπου-πουλιών.

- Η μελέτη και προστασία των αρπακτικών πουλιών και των βιοτόπων τους.
- Η ανάγκη να παρέμβει το σχολείο στην κοινωνία με στόχο την ευαισθητοποίησή της προς την κατεύθυνση μιας ορθολογικής διαχείρισης του πληθυσμού των αετών και των γερακιών.

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Να γνωρίσουν απειλούμενα είδη αετών και γερακιών που υπάρχουν στην Ελλάδα.
- Συλλογή στοιχείων για τους κινδύνους που απειλούν τα αρπακτικά.
- Η παρακολούθηση και ουσιαστική προστασία σημαντικών περιοχών για τα αρπακτικά.
- Παρακίνηση του ενδιαφέροντος για μελέτη άρθρων ,περιοδικών και επιστημονικών βιβλίων.
- Επαφή με οργανώσεις ή συλλόγους που δραστηριοποιούνται στον αγώνα για τη διατήρηση ενός καθαρού περιβάλλοντος.
- Να αναλάβουν ενεργό δράση για τη διάσωση των απειλούμενων αρπακτικών.
- Μέσα από θεατρικά παιχνίδια ρόλων , το χορό και τη μουσική να βιώσουν την αναγκαιότητα προστασίας των πουλιών.
- Ανάπτυξη της παρατηρητικότητας , ερευνητικής και συνεργατικής ικανότητας των μαθητών.

3.ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

- Μέθοδος Project
- Μετά τον προβληματισμό, τη συζήτηση και τη μελέτη άρθρων, βιβλίων και ηλεκτρονικού υλικού οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες οργανώνοντας τον τρόπο εργασίας τους.
- Διαθεματική προσέγγιση
- * **Γλώσσα** : κείμενα που πραγματεύονται πτυχές του θέματος και στη συνέχεια συγγραφή άρθρων – ερωματολογίων – παραμυθιού από τα ίδια τα παιδιά – παραγωγή CD με όλα τα συμπεράσματα.
- * **Μαθηματικά** : Στατιστικές μελέτες – διαγράμματα αυξομείωσης του πληθυσμού των αρπακτικών.
- * **Γεωγραφία** : Χάρτης με περιοχές της Ελλάδας που φιλοξενούν αρπακτικά – εντοπισμός περιοχών που χαρακτηρίζονται ως εθνικά πάρκα και προστατεύονται από διεθνείς συνθήκες.
- * **Εικαστικά** : Τα παιδιά ζωγραφίζουν αετούς και γεράκια , εκθέτουν φωτογραφίες από τις δραστηριότητές τους , φτιάχνουν ομοιώματα αρπακτικών με πηλό.
- * **Πληροφορική** : Αναζήτηση στοιχείων και ενημερωτικού υλικού στο διαδίκτυο – επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με περιβαλλοντικές οργανώσεις – παραγωγή υλικού σε ηλεκτρονική μορφή.
- * **Φυσική Ιστορία**: Στοιχεία που αφορούν στη διατροφή τους , στον τρόπο αναπαραγωγής και στον τρόπο συμβίωσής τους.
- * **Μουσική – Χορός** : Τραγούδια που μιλούν για αετό και γεράκι με παράλληλη χορευτική επίδειξη ενός δημοτικού τραγουδιού (Κίνησε η γερακίνα) και ενός λαϊκού τραγουδιού (Είμ' αητός χωρίς φτερά)
- * **Ιστορία** : Τα δύο αρπακτικά ως σύμβολα δύναμης , ομορφιάς ,γρηγοράδας και τόλμης (Ελληνική Μυθολογία – Αρχαία Αίγυπτος –Βυζάντιο –Σύγχρονη εποχή).
- * **Παραμύθι – Θεατρική απόδοσή του** : Τα παιδιά θα προχωρήσουν στη συγγραφή ενός παραμυθιού , το οποίο θα παρουσιαστεί στη διάρκεια της Ημερίδας Παρουσίασης με αφήγηση και ταυτόχρονη μουσικοκινητική απόδοση .

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Επίσκεψη στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Παρνεστίου Δράμας και γνωριμία με χαρακτηριστικά είδη χλωρίδας και πανίδας της περιοχής.

- Επίσκεψη στο ΤΕΙ Δασοπονίας Δράμας και ενημέρωση από τον καθηγητή κ.Αβτζή για την αξία των φυσικών οικοσυστημάτων της χώρας μας, αλλά και του νομού μας.
- Υλοποίηση μονοήμερου προγράμματος στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Παρανεστίου με θέμα: « Ζώα και φυτά της Παρανέστιας γης ».
- Επίσκεψη στο Μενοίκιο όρος και παρατήρηση της πανίδας και χλωρίδας της περιοχής με ιδιαίτερη έμφαση στην ορνιθοπανίδα.
- Επίσκεψη στο Πάρκο Αρπακτικών Πουλιών στην Αγορά Κυργίων Δράμας.
- Μέσα από βιβλία, άρθρα, οικολογικά περιοδικά και διαδικτυο βρήκαμε στοιχεία για τη ζωή και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των αρπακτικών πουλιών. Στη συνέχεια προχωρήσαμε στην καταγραφή ειδών αετών (10) και γερακιών (15) που παρατηρούνται στην Ελλάδα.
- Επαφή και γνωριμία με Περιβαλλοντικές Οργανώσεις (WWF Ελλάς, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία (ΕΟΕ), Ελληνικό Κέντρο Περιθαλψής Άγριων Ζώων (ΕΚΠΑΖ) και το Φορέα Διαχείρισης του Δάσους της Δαδιάς. Από αυτές προμηθευτήκαμε έντυπο και ηλεκτρονικό πληροφοριακό υλικό και επεξεργαστήκαμε δύο εκπαιδευτικά πακέτα: WWF Ελλάς (Το Δάσος της Δαδιάς), Ε.Ο.Ε. (Μαυροπετρίτης: το γεράκι του Αιγαίου).
- Η σημαντικότερη στιγμή όλων των δραστηριοτήτων μας ήταν η συνεργασία μας με το ΕΚΠΑΖ (Ελληνικό Κέντρο Περιθαλψής Άγριων Ζώων). Προχωρήσαμε στην υιοθεσία ενός αρπακτικού πουλιού και συγκεκριμένα μιας Γερακίνας αναλαμβάνοντας τα έξοδα περίθαλψής της. Οι υπεύθυνοι του ΕΚΠΑΖ μάς ειδοποίησαν, όταν ολοκληρώθηκε η αποθεραπεία της, ότι θα επισκεφθούν το σχολείο μας, για να την απελευθερώσουν στην περιοχή μας. Με συγκίνηση υποδεχτήκαμε την υιοθετημένη Γερακίνα μας, τη θαυμάσαμε από κοντά και την αφήσαμε ελεύθερη το Σάββατο 13-5-2006 και ώρα 17:00 στον κάμπο ανάμεσα στα δυο χωριά (Αγία Παρασκευή- Νεροφράκτη).**Το ΕΚΠΑΖ στην ιστοσελίδα του στο διαδικτυο δημοσίευσε την** προσπάθειά μας, καθώς και ένα κείμενο των παιδιών της Γ΄ και Δ΄ τάξης για τα συναισθήματά τους από την όλη διαδικασία και ένα ποίημα των μαθητών της Β΄ τάξης.
- Προχωρήσαμε στη συγγραφή ενός παραμυθιού που εξιστορεί τις περιπέτειες της Γερακίνας μας με τίτλο: « Οι περιπέτειες της Λίνας, της Γερακίνας ». Δημοσιοποιήσαμε τα αποτελέσματα της έρευνάς μας στα τοπικά ΜΜΕ (TV, εφημερίδες) και στον ηλεκτρονικό διαδικτυακό τύπο (Dramatv.gr).

5. ΔΡΑΣΕΙΣ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- Συλλογή πληροφοριακού υλικού από το διαδικτυο.
- Συνεργασία με περιβαλλοντικές οργανώσεις.
- Μελέτη βιβλίων ,άρθρων ,περιοδικών.
- Συνεργασία των ομάδων για εξαγωγή συμπερασμάτων.
- Ενημερωτικά φυλλάδια-Ερωτηματολόγια.
- Συγγραφή παραμυθιού και CD.
- Έκθεση ζωγραφικής ,φωτογραφίας και πηλοπλαστικής.
- Μουσική-Χορός.
- Κατασκευή επιτραπέζιου παιχνιδιού.
- Συνεντεύξεις στα τοπικά ΜΜΕ.
- Ημερίδα παρουσίασης στον προαύλιο χώρο του σχολείου.

6. ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η τελική αξιολόγηση θα γίνει με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίου και τεστ. Επίσης η επιτυχία του προγράμματος, δηλαδή η επίτευξη των αρχικών στόχων, θα κριθεί μέσα από διάφορες εργασίες, λεκτικά παιδαγωγικά παιχνίδια, θεατρικά δρώμενα, από το ενδιαφέρον και από τη στάση και συμπεριφορά των παιδιών. Ειδικότερα:

Οι μαθητές αξιολογούνται θετικά ως προς

- Την ενεργή συμμετοχή τους στην όλη διαδικασία
- Το ενδιαφέρον τους για το θέμα
- Τη δημιουργικότητα της τάξης
- Το σεβασμό στις αρχές της ομάδας

Τις επιμέρους δεξιότητες (φαντασία παρατηρητικότητα, δραστηριοποίηση, συνθετική σκέψη, κριτική σκέψη).

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ευελπιστούμε πως μέσα από μια ενδεδειγμένη και επιστημονικά τεκμηριωμένη έρευνα και μέσα από μια οργανωμένη και ολοκληρωμένη παρουσίαση της δουλειάς μας θα ευαισθητοποιήσουμε την τοπική κοινωνία στην αναγνώριση της αξίας των αρπακτικών πουλιών, ώστε να τα προστατεύσουν αποτελεσματικά.

Πιστεύουμε ότι έτσι συμβάλλουμε στην ανάγκη διατήρησης αυτού του οικολογικού θησαυρού.

Πίνακας1.

Διάγραμμα1.

Η ακροστιχίδα του ΒΑΣΙΛΑΕΤΟΥ

Β.....
Α.....
Σ.....
Ι.....
Λ.....
Α.....
Ε.....
Τ.....
Ο.....
Σ.....

Περιοχή που ζουν και φωλιάζουν οι αετοί.

Ο αετός είναι ο βασιλιάς των

Είδος μικρού αετού.

Επίθετο που χαρακτηρίζει το ράμφος του.

Γράμμα που υπάρχει στο θαλασσαετό.

Λέμε τον πολύ έξυπνο (λαϊκή έκφραση)

Τα αρχικά του κέντρου περιθάλψης ζώων.

Μικρά ζωάκια που τρώνε οι αετοί.

Πετούν ψηλά στον

Αετός που είναι περαστικός από την Ελλάδα. Τη Γερακίνα αυτή πριν φτάσει στο Ε.Κ.Π.Α.Ζ. την κρατούσαν παράνομα σε αιχμαλωσία. Τώρα την έχουν υιοθετήσει **οι μαθητές της Β΄, Γ΄ και Δ΄ τάξης του εξαθέσιου Δημοτικού Σχολείου Αγίας Παρασκευής - Νεροφράκτη Δράμας**

Φωτογραφία 1.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ίδρυμα τύπου Α.Ε. -Ε.Τ , 1996, *Όλα τα πουλιά της Ελλάδας.*
2. Ε.Ο.Ε-ICBP ,1991,*Το πρώτο μου βιβλίο για τα πουλιά .*
3. Ε.Ο.Ε. , Bird Life International , 1994, *Σημαντικές περιοχές για τα πουλιά της Ελλάδας .*
4. Ε.Ο.Ε.- Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ , 1999, *Επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων στα πτηνά και τους βιότοπους τους.*
5. Ε.Ζ.Ε.- Ε.Ο.Ε. , 1992, *Το κόκκινο βιβλίο των απειλούμενων σπονδυλοζώων της Ελλάδας .*
6. *Ιστοσελίδα WWF Ελλάς*
7. *Ιστοσελίδα Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας (Ε.Ο.Ε.)*
8. *Ιστοσελίδα Ελληνικού Κέντρου Περιθαλψής Άγριων Ζώων (Ε.Κ.Π.Α.Ζ.)*
9. *Ιστοσελίδα Εθνικού Πάρκου Δάσους Λαδιάς –Λευκίμης - Σουφλίου*
10. Εκπαιδευτικό πακέτο <<το Δάσος>> ΚΠΕ Μουζακίου
11. Εκπαιδευτικό πακέτο <<Βιοποικιλότητα :Το εργαστήρι της ζωής>>
12. Καθημερινή,2004,*Το δάσος της Λαδιάς .*
13. Καθημερινή , 1998,*Τα πουλιά της Ελλάδας .*